

¿Konimej tewan?

Tikuojmej tomawkej wan fiwejkapamej kasempaal wan majtsakij tamachiwmej fiwejkapamej, tatapanok wan tilawak toewayoj. Piipijtsakitsin miakej wan kualitsin akoxamej, sajsalwiokej, techmaka kuapitsakalts k'itapachaoj tonakuojyo, techkamej tepemej, ikaya fikin takentioj in mexkamej tepemej.

In okokuojmej tiktemakaj takilomej tenpitsaktikej, notech ixmatokej kemej majtsakij ch'ichilchokolat, t'itik moskalita wan weyaj toxinachwan. Notiktskalita sek'in takiloyekapitsajmej kostikej sem'i pexantokej kanex akosin.

Sekin altepemej ten Mexko tech ixmatokej kanijin tokaymej, ch'ichilokat, okachimal, akalokat, teekat, akateyoj wan ayakawit.

Okokuojmej

¿Ti kanachimej?

Mas'ikaaj 157 oko iknimej in nemij tech in wey i semanwak talitpak dloj, 54 tiknimej in nemj nikan Mexko wan 22 timoskalitaj tech nijin talitpak Mexko.

¿Kan tiyoltokej?

Wel itechkalpanos kampa onkakej miak tatamanmej tepemej tentayemanita wan taseyeyaj, nin nakastan in istaktepemej. Sem'i tepitsin yaltokej ne weyafeno. In okokuojmej tentiyoltokej nin nakastankokopa in istaktepemej itisapalotikej wan kemasaj itejtetsititikej tikon tech ch'itwa in chikawjka ejekat wan in chikawjka sesek.

Onya itkon ikatech majmowjijaj, imakpan itetokej in kuojta tajchinalis itkon notechmakuaj wan notoxinachmej in akulitpitsimej, niyayoj ojso ninalwayoj ten telpokaokamej.

¿Kenin tiyoltokej?

Timonechikojojakej tech inachichi altepemej monotsa okokuojtajmej wan tikin tapachaoj in achichi tepemej, kansika itimoskalitaj inelwiojakej nin wan oksekin kuojmej kemej awamej, oyamelmej wan kuojchichilomej. Kualit itmosenwika ninwan in nanakamej ten moch'itwa talitxka. Tonalwayowan techmakaj takualis wan tewan tikimakaj tsopekmej ten yewan kinektij.

"Akan ch'ichiwjioj kaokokuojw'it, axa tikon tatapanij techin ar"

¿Kenin tiktemakaj tapalewi?

Tik temaka miak taman totakilowan kemej in kuojw'it pak' ch'ichiwaskaj tenamoj kalitjik kuojtamachit'ch'iwalmelj, kalmej, wan patakawanis. In akatsot tenmoch'itwa techkuojyoj k'itajojitaj nekemanyaj tika kikuoj patenamaj. Axkan kikuoj pak'ich'iwaskaj tapepecholonit, tapalmej, tapalmilinit, wan tachipawalonit. In atanelal nak'ich'iwaj kaakotsot, in at kualitaj majse kinelos pasekich'ich'iwaj tapalmej.

Notiktemaka tikkuowit paika kich'ich'itwa in amat, nej'in kimaajch'ich'itwa kimatalaj wan ompa k'itaj in amat pak'ich'ich'itwa mo amoxmej wan moamatajkuilolmej.

¿Ken wel titechpalewis?

Axkan keme timits tapowijkeyaj kenin tewan, tikmatikioj kalit kuojmej patiojkej wan mitsyalitlanas xikinitaj in altepemej xoxakitkek. Kanejinyaj tanemilich'iwajis ittapalewis maj ityekyetakan: miakpa xikuoj in amat, amo xikawilaj, xikinitlawalitj in kuojtajmej tech moalpet wan amo xitajch'inoj.

"Kuas' n'ik naltachaj nekalan nik'itja n'irpan in okokuojmej, kenin motapalotaj in ak'itapaj in mixmej wan in ojmej".

José Garasitza

¿Cómo viven?

Nos agrupamos en grandes comunidades y cubrimos montañas completas

"Nochi in kuojmej yeski kuojw'it, ninka amo in akot kaopa"

Sekin takilomej acha tikin kuajkayaj in akosintalmej. Yejwan axakoxitkej welkej kemej m'ich'ipajtak'itot, yekmelawj yejwan in xinachmej tenkitemaka semej tokn'itwan, in okataolyot.

Sekin tokn'itwan techiskalitaj patik tilawalit'keskej in kuojtajmej wan no patajch'ich'iwaskaj techinyalkapit'itotit'it in lwit.

Wan, ino tikon! Tikin chantaj wan tikintamaka miak tatamanmej totomej, chechelomej wan akulitpitsimej.